motief vzw

NAJAARSPROGRAMMA 2022

VORMING OVER LEVENSBESCHOUWING & SAMENLEVING

WAT IS MOTIEF?

Motief is een vormingsinstelling, gespecialiseerd in het thema 'levensbeschouwing in de samenleving', erkend door het Ministerie van Cultuur. Motief is een autonome vormingsinstelling die zich vrij en onafhankelijk van levensbeschouwelijke en religieuze instituten en gemeenschappen in onze samenleving beweegt, maar er niettemin mee in dialoog treedt. Motief buigt zich onder andere over de volgende vragen:

- ***Hoe gaan we om met verschil in onze superdiverse samenleving?***
- ***Welke rol spelen onze eigen overtuigingen en die van anderen?***
- ***Hoe komen we tot een 'nieuw wij'?***

Rond deze vragen heeft Motief een breed aanbod voor volwassenen: vormingen, advies, publicaties en een bibliotheek.

VASTE MEDEWERKERS

- **Nesrin El Morabet**
  administratief medewerkster

- **Imane Hadra**
  educatief medewerkster

- **Lieve D'haese**
  educatief medewerkster

- **Beyza Yilmaz**
  educatief medewerkster

- **Jo Dirix**
  educatief medewerker

- **Evelien Horemans**
  coördinator

- **Linda Sannen**
  bibliotheek

- **Frits**
  kantoorhond en straathoekwerker

RAAD VAN BESTUUR

- **Mieke Mariën**
- **Jan Vanderputte**
- **Willy Duchatelet**
- **Jelle Roelants**
- **Lamia Cheba**
- **Annick Zwaan**

CONTACT

vzw Motief
Belgradestraat 80
2800 Mechelen
Tel.: 015/200.301

Rekening: BE09 0012 6989 0957
RPR Mechelen - BE0456 656 006

info@motief.org
motief.org
@motief
@motief_org

REDACTIONEEL

Een nieuw werkingsjaar betekent nieuwe moed en een nieuw verlangen om aan de slag te gaan met de (maatschappelijke) problemen die op ons pad liggen. Bij Motief doen we dat met een nieuwe huishouding: met veel pijn in het hart namen we afscheid van Zahide Sandal en Elke Vandeperre.

Zij zullen vanaf nu elders het mooie weer maken. Er was helemaal geen Motief zonder Elke en ons schip zou niet hebben gevaren zonder de vaardigheden van Zahide. Het woord 'dankbaarheid' dekt de lading dan ook helemaal niet. Het vertrek van Elke en Zahide heeft Motief al slapeloze nachten bezorgd, maar de nacht is het donkerst vlak voor de zon opkomt. Motief trekt nieuwe bestuursleden aan die de ploeg met raad en daad zullen bijstaan. Met Evelien Horemans als nieuwe coördinator en Nesrin El Morabet als administratief medewerkster haalt Motief jong, beloftevol talent in huis. Aan jong talent trouwens geen gebrek in het Belgradehuis: ook *newbies* Imane Hadra en Beyza Yilmaz zijn helemaal ingewerkt en voegen hun eigen vorming en leerhuis aan ons aanbod toe. Ondertussen zijn Lieve en ikzelf de *anciens* bij Motief en - naar goede gewoonte - zitten ook wij niet stil.

We houden zoals steeds een vinger aan de pols in maatschappelijke ontwikkelingen, daarom werken Lieve en ik aan een programma voor mensen die, net als wij, de stijging van extreemrechts in de peilingen met lede ogen aankijken. Aangezien passief toekijken simpelweg geen optie is, gaan we aan de slag met een vormingsreeks die mensen tools wil aanreiken om in hun directe omgeving, op de werkvloer, in hun vereniging polarisering te bespreken en de extreemrechtse logica te bekampen. Waarom we dat nodig achten, lees je in 'de wegwijzer' op p.24 in deze brochure.

De decennialange traditie en de oude garde van Motief laten een ongelofelijke erfenis na. In een interview met onze coördinator en stichter Elke blikken we al eens kort terug op evoluties die Motief sinds haar ontstaan doorgemaakt heeft en uitdagingen die er voor de toekomst liggen. Voor de leden van de ploeg betekent die erfenis in eerste plaats: een gigantische bron van kennis, methodieken, ervaring om ons emancipatorisch vormingswerk te kunnen voorzetten. Want de vraag waar veel van onze deelnemers mee worstelen, blijft ook een vraag die Motief zich altijd opnieuw dient te stellen: 'Hoe zijn we medestander van hen die in deze samenleving aan het kortste eind trekken?'. Bij elke ontwikkeling, bij elk maatschappelijke debat vragen we ons af: 'Wiens perspectief ontbreekt hier? Welke machtsverhoudingen spelen hier op de achtergrond mee? Welk samenlevingsmodel wordt naar voren geschoven? Wie komt op deze manier tot zijn en haar 'recht'? Wie wordt hier op z'n verantwoordelijkheid aangesproken en wie blijft buiten schot? Wiens belangen willen wij helpen versterken? Welke positie nemen wij zelf in? ... Onze kracht ligt in de veelheid aan perspectieven die door deelnemers aan onze vormingen wordt binnengebracht. Dat werk is nooit af, nooit volledig, het blijft altijd een poging.

Hoe zien onze huidige pogingen er uit? Ons rapport over de buddywerkingen (met nieuwkomers) in Vlaanderen is klaar, Beyza schreef een samenvatting voor u. We blijven penitentiaire beambten opleiden, zodat zij tools hebben om met diversiteit binnen de gevangenismuren om te kunnen. We bieden opnieuw het Yusuf leerhuis aan voor gevangenen. We werken bij Avansa Brugge rond het 'etiket' islam en, zoals gezegd, werken we aan een vormingsreeks (en event) rond polarisering.

Op die manier hopen we solidariteit te tonen, hopen we mensen te ondersteunen in een zoekproces naar een mening, betekenis en kwaliteit van leven. Zoals steeds doen we dat met een eigen standpunt, een *smoel* zeg maar, en met de niet-aflatende motivatie en hoop om impact te hebben in de samenleving.

Tot op een vorming,

Jo Dirix
educatief medewerker

BESTUURDERS GEZOCHT

voor een engagement met impact!

Motief, een team gedreven vormingswerkers die verandering creëren op het snijpunt van levensbeschouwing en maatschappij, zoekt bestuurders die de werking kunnen ondersteunen, inspireren en beheren.

Ben je geïnspireerd door de missie en werking van Motief? Voel jij je thuis in een actief pluralistische organisatie? Heb je ervaring met of kennis van zakelijk beheer? Of eerder expertise rond levensbeschouwing en samenleving? Heb je interesse om die ervaring zinvol in te zetten om maatschappelijke verandering te creëren?

Dan ben jij misschien de geknipte vrijwilliger voor Motief!

Als bestuurder engageer je je gedurende 3 jaar voor het zakelijk beheer en/of inhoudelijke ondersteuning van de educatieve ploeg. We komen 3 tot 6 keer per jaar samen, afhankelijk van jouw rol in het bestuur. Je wordt als vrijwilliger ondersteund door het personeel. Samen vormen we een sterk team dat de missie en visie van Motief verwezenlijkt.

Interesse? Mail naar lieve.dhaese@motief.org voor een vrijblijvende kennismakingsbabbel.

BELGRADEHUIS

Zoek je een mooie, rustige locatie voor een vergadering, workshop of vorming?

Op amper 10 minuten wandelen van het station van Mechelen ligt het Belgradehuis, in de Belgradestraat 80. Het Belgradehuis is een zeer lichte, aangename vergader- of vormingslocatie, gelegen in een rustige woonwijk, dichtbij openbaar vervoer en een winkel, een oase van rust middenin de stad. Het Belgradehuis heeft 2 vergaderlokalen die je aan democratische prijzen kan huren, voor 6 en voor 20 personen. Wens je meer info? Mail dan naar belgradehuis@motief.org.

OVERZICHTSTABEL

VORMING OP MAAT 6

MOTIEF IN GESPREK 10

OPEN VORMING 16

Maatschappij en actualiteit 16

Vorming	Plaats	Omvang	Code	Inschrijven	Data	
Diversegem	Vilvoorde	1 namiddag	101.587	motief.org	22 oktober	16
Kunst van het verzet	Mechelen	4 avonden	101.590	motief.org	13 en 27 oktober, 10 en 24 november	17
Het 'etiket' islam	Brugge	1 namiddag	101.589	avansa-brugge.be	19 november	18

Eén levensbeschouwing onder de loep 19

Vorming	Plaats	Omvang	Code	Inschrijven	Data	
De strijd in mezelf en de keuze waar ik voor ga	Mechelen	1 dag	101.595	Jan.de.roeck3@telenet.be	15 oktober	19

Leerhuizen 20

Vorming	Plaats	Omvang	Code	Inschrijven	Data	
Tien stopplaatsen in de woestijn	Aalst	10 dinsdagen	101.592	jebron@jebron.be	13 september - 13 juni	21
Vrijzinnig Leerhuis	Hasselt	4 avonden	101.586	motief.org	4 en 26 oktober, 17 november, 7 december	22

Rapport Buddywerking en studiedag 23

Wegwijzer 24

Publicaties 27

Praktische informatie en prijzen 31

VORMING OP MAAT

Motief ontwikkelt en faciliteert vormingen op maat van uw organisatie of groep. U kan bij ons terecht met eender welke vraag over het omgaan met levensbeschouwelijke diversiteit of identiteit. We starten het liefst vanuit een concrete (praktijk)vraag. In het verleden werkten we reeds voor (lokale) overheden, onderwijs, welzijnswerk, opbouwwerk, hulpverlening, armoedebestrijding, gezondheidszorg, justitie, jeugdwerk, levensbeschouwelijke instellingen, etc. We passen onze aanpak en methodiek aan op maat van de situatie van uw groep: personeelsleden, vrijwilligers, beleidsmedewerkers, buurtbewoners, etc.

INTERESSE?

Dan gaan we samen in een intakegesprek op zoek naar welke ondersteuning best bij jullie vraag past. Op basis van een eerste voorstel van Motief bepalen we nadien in onderling overleg het programma, de opbouw, de werkwijze, de omvang, de data, de locatie en de prijs. Neem vrijblijvend contact op met ons via info@motief.org op via het contactformulier op onze site.

Ter inspiratie geven we *een greep uit onze vormingsthema's*.

Bril van het verschil

Samenleven in superdiversiteit brengt vele uitdagingen met zich mee. Door welke bril kijk jij naar die situaties? Ieder van ons kan een constructieve bijdrage leveren, elk vanuit z'n eigen perspectief. De 'Bril van het verschil' is een hulpmiddel om met elkaar in gesprek te gaan over hoe we omgaan met verschil en welke soort samenleving we voor ogen hebben.

Diversegem

Beeld je in dat we helemaal opnieuw konden beginnen: hoe zou onze nieuwe gemeente of organisatie er dan moeten uitzien volgens jou? Welke afspraken zijn nodig om het samenleven en werken zo aangenaam mogelijk te maken? Diversegem is een speelse gespreksmethodiek om te oefenen in het omgaan met de vele verschillende perspectieven in de samenleving.

Het ‘etiket’ islam - Beeldvorming onder de loep

De samenleving wordt alsmaar diverser en dat wekt nieuwsgierigheid op voor andere culturen en religies. Bovendien wordt jouw kijk op die samenleving niet enkel sterk bepaald door waarden en normen die jezelf meedraagt, maar ook door beelden vanuit de media, waardoor we soms door de bomen het bos niet meer zien. Culturele verschillen, familiale gewoontes of individuele voorkeuren worden soms allemaal onder één noemer geplaatst: “dé islam”. Maar wat is precies de essentie van islam? En wat schrijven we toe aan cultuur?

Kunst van het verzet

Hoe word ik een medestander in de strijd tegen racisme? Welke mogelijkheden heb ik zelf én welke rol kunnen anderen daarin spelen? In deze vormingsreeks onderzoeken we in groep onze eigen positie en welke handelingsruimte we hebben in deze strijd. We leren stappen zetten om uitsluitingsmechanismen structureel aan te pakken in de eigen organisatie of omgeving.

Buren zoals we ze (niet) kennen

In onze superdiverse samenleving leven we met heel verschillende gemeenschappen naast elkaar, maar kennen we elkaar nauwelijks. Of we denken dat we de ander kennen, puur op basis van wat we zien in de media. We zitten met een hoop vragen die nooit de kans krijgen gesteld te worden, want er zijn weinig plekken waar we écht met elkaar in contact komen. Door de polarisering in de samenleving lijken we soms tegenover elkaar te staan, of zelfs in conflict te zijn.

Gedurende vier bijeenkomsten gaan we onze beeldvorming over mekaar samen verdiepen. We vertrekken vanuit een typische wij-zij-verdeling waar je in de media niet omheen kan: moslims versus niet-moslims. We onderzoeken eerst onze eigen beeldvorming in 2 aparte groepen, om nadien in dialoog te gaan. In de laatste sessie onderzoeken we samen een gemeenschappelijk thema of gedeelde bezorgdheid.

Het Yusuf - verhaal

Het Yusuf-verhaal is één van de mooiste verhalen die joden, christenen en moslims met elkaar delen. Het verhaal thematiseert onderwerpen die ook vandaag nog zeer relevant zijn: familiebanden, uitsluiting, migratie, zorg voor kwetsbaren, etc. In deze vormingsreeks onderzoekt de groep via zingevingsvragen wat ze delen en waarin ze verschillen. Het vertrekpunt van dit traject is de emanciperende kracht van het verhaal, de groep bepaalt onder professionele begeleiding samen de volgende stappen.

DEELNEMERS GETUIGENIS

YOUTH FOR CHANGE AND ACTION

"Motief nam de tijd om met ons in gesprek te gaan en verfijnde onze vraag naar vorming. Dit zorgde ervoor dat de vorming echt op maat gemaakt was voor de doelgroep. Hiernaast werd de vorming op een zeer laagdrempelige, ervaringsgerichte en speelse manier gebracht."

Carol Vanden Bulcke,
Youca, aanvraagster vorming op maat

Islamitisch leerhuis

Zit je met vragen over islamitische thema's? Wil je deze in perspectief plaatsen voor jezelf of wil je uitgedaagd worden om in te kijken in andere perspectieven? Ben je soms op zoek hoe je je moet positioneren tegenover 'botsingen' tussen maatschappij en je eigen levensbeschouwing? En bespreek je dit het liefst in een veilige groep van gelijkgezinden? Dan is dit leerhuis gemaakt voor jou / jouw groep. Motief heeft jarenlang ervaring in het begeleiden van nieuwe én bestaande groepen, steeds vertrekkende vanuit wat er in de groep speelt. Aan de hand van de gepaste methodieken, inhoudelijke input en groepsdynamische ingrepen, beogen we een duurzame leerplek waarin de eigen levensbeschouwing veilig gevormd en verdiept kan worden.

Op zoek naar ondersteuning voor jouw organisatie over een ander thema?

Hier vind je een greep uit ons aanbod:

- neutraliteit
- actief pluralisme
- vrouwen in islam
- omgaan met levensbeschouwelijke diversiteit
- opvoeden in een diverse samenleving
- uitsluiting en racisme

Lees meer op onze website:
www.motief.org/vormingen of scan de QR code

Passie en gedrevenheid: niets is belangrijker

Afscheidnemend coördinator Elke Vandeperre over 28 jaar 'gelukkig huwelijk' met Motief

Ze was ervan overtuigd dat ze (minstens!) tot aan haar pensioen zou blijven meedraaien in Motief. Maar deze zomer geeft Elke Vandeperre (49 j.) als coördinator de fakkel toch al door aan Evelien Horemans (28 j.) en gaat ze, voor de tweede helft van haar leven, op zoek naar een nieuwe uitdaging. "Ik ben heel gelukkig getrouwd. Met mijn job", heeft ze altijd gezegd. En ook na achtentwintig jaar werken in Motief (en voorloper Werkplaats voor Theologie en Maatschappij) is de liefde -zo verzekert ze ons- allesbehalve over. Dat vraagt toch wat meer toelichting, vonden wij…

Waarom vertrek je dan bij Motief?

Elke: Omdat het tijd is. Zowel voor Motief als voor mij. Ik heb het project -samen met vele anderen- gedragen tot waar ik het kon brengen, met alles wat ik in huis heb aan vaardigheden en gedrevenheid. En voor de toekomst van de organisatie is het belangrijk dat er nu iemand van de volgende generatie het roer in handen kan nemen om samen met onze jonge ploeg van medewerkers een eigen koers te gaan uitstippelen. Toen Remi Verwimp de coördinatie-opdracht (van W.T.M.) aan mij doorgaf was ik nog piep. Achtentwintig jaar. Remi was ervan overtuigd dat het uit handen geven van de W.T.M. aan jonge mensen, de enige manier was om ervoor te zorgen dat de organisatie jong en veerkrachtig en impactrijk blijft.

Remi en ik deelden een zeer gelijkaardige maatschappelijke bewogenheid, politieke analyse en liefde voor de profetische traditie in de joodse schrift. Maar hij besefte tegelijk heel goed dat ik het anders zou gaan doen wanneer ik de leiding zou nemen: dat ik op andere thema's wou gaan focussen, van een christelijk naar een actief-pluralistisch project wou groeien, met andere publieksgroepen aan de slag wou, enz. Maar net in die verschillen tussen ons had hij veel vertrouwen. Hij had eigenlijk ontzettend veel geloof in de generaties na hem: absoluut gerust dat zij -op een andere manier, maar even gedreven- de strijd zouden gaan voeren voor een meer menselijke samenleving voor meer mensen.

Voor mij wordt het hoog tijd om wat meer van het leven te gaan genieten in plaats van altijd alleen maar met het werk bezig te zijn. Dat is immers het gevaar als je job ook je passie is: dat je op een gegeven moment met niets anders meer bezig bent. Toen onze sector stil viel tijdens de lockdown voelde ik aan welk hels tempo ik aan het leven was en kwam er een enorme moeheid naar boven. Dat was voor mij het signaal dat het tijd werd om zelf het stokje door te geven aan een opvolger. Een moeilijke beslissing, waar ik danig mee geworsteld heb. Maar wel heilzaam en noodzakelijk, voel ik nu. Ik ben vooral blij dat ik de eindverantwoordelijkheid uit handen mag geven want dat begint na 20 jaar coördinator-zijn, toch echt wel te wegen. Mochten mijn collega's in de toekomst graag hebben dat ik hen nog op één of andere manier ondersteun of met hen meedenk, dan zal ik dat uiteraard graag doen. Ik laat Motief dus niet helemaal los. Maar ik wil ook niet in de weg lopen.

Hoe ben jij eigenlijk ooit begonnen met dit werk?

Elke: In mijn laatste jaar humaniora moest ik – katholieke school, weet je wel – op bezinningsdagen. Dik tegen mijn zin vertrokken, maar eens we daar aan de slag gingen was ik diep onder de indruk van zowel de manier waarop onze bezinningsbegeleider het beste uit onze klasgroep haar boven kon halen, als van het eigenzinnige verhaal dat hij bracht over de betekenis van het woordje 'god' in de bijbel. Dat 'god' in de joodse schrift een werkwoord was, vond ik waanzinnig intrigerend. En dat die god dus alleen maar kon 'gerealiseerd worden' door mensen wanneer die zich organiseren en wegtrekken

“En dat die god dus alleen maar kon ‘gerealiseerd worden’ door mensen wanneer die zich organiseren en wegtrekken uit systemen van onderdrukking… wauw.”

FOTO: OBYMARIE

Elke Vandeperre en Motief-collega Frits (2022)

uit systemen van onderdrukking… wauw. Ik werd daar tot in mijn ziel diep door aangesproken, door zo’n godsbeeld. Aan het eind van die 3-daagse gaf de begeleider ons de opdracht om een brief aan onszelf te schrijven. Maanden later stak die brief van mijn jongere ik in m’n brievenbus, net voor onze eindexamens. Daarin stond een korte maar heldere boodschap aan mezelf: “Ga dit soort werk doen. Met deze mijnheer.” Die ‘mijnheer’ was Remi Verwimp. Voila. Twee jaar later begeleidde ik samen met hem bezinningsdagen en begon ik ook halftijds voor de W.T.M. te werken. Ondertussen studeerde ik aan de sociale hogeschool. Ik had dus eigenlijk al een beroep voor ik een studierichting had.

Maar van bezinningsdagen voor 17-jarigen tot het socio-cultureel vormingswerk dat Motief vandaag organiseert voor volwassenen -dat is toch nog wel een lange weg die daartussen ligt?

Elke: Ja, uiteraard. Maar in essentie koos ik toen al voor de combinatie van: groepswerk dat naar de diepte gaat, omtrent levensbeschouwelijke thema’s, op een maatschappij- en religiekritische manier: in de eerste plaats in het belang van onderdrukte / uitgebuite groepen van mensen. Dat waren de componenten die mij zo sterk aangesproken hadden. En die zijn tot op vandaag aanwezig in de missie van Motief. Maar uiteraard hebben de maatschappelijke context en de verschillende (groepen van) mensen waarmee we doorheen de jaren aan de slag gingen, verder ook mee bepaald met welke thema’s en op welke manier we onze vormingen gingen invullen - dat was natuurlijk constant in beweging.

De Motiefploeg heeft je gevraagd om eens uitgebreid een terugblik uit te schrijven op die voorbije 28 jaar. Maar kan je hier al een poging doen om kort samen te vatten welke tendensen of grote veranderingen jij daarin ontwaart?

Elke: Goh, daar is heel veel over te melden wat ik binnenkort ook echt wat uitgebreider wil gaan uitschrijven want het is super belangrijk om die geschiedenis goed te kennen. Al is het maar om niet in dezelfde valkuilen te trappen... Als het over het sociaal-cultureel werkveld gaat dan baart mij vooral dit zorgen: het verdwijnen van de ideologische autonomie van het culturele middenveld. Ik heb maar liefst negen cultuurministers zien passeren, die allemaal even graag hun stempel drukten op de sector, een aantal ook door het decreet te vernieuwen en de sector compleet om te vormen. Maar welke politieke kleur ze ook hadden: ze respecteerden te allen tijde de ideologische diversiteit in het culturele werkveld. Dat was tenslotte 'democratie for dummies': het bestaande pluralisme binnen onze culturele sector is gewoon heilig dat moet je met hand en tand beschermen en koesteren. Democratie is *agreeing to disagree*. Punt. Maar de laatste acht à tien jaar merk ik dat die heilige koe toch niet meer zo heilig is. De overheid hanteert alsmaar vaker een logica waarbij men ervan uitgaat dat gesubsidieerde organisaties een bepaalde visie en beleidslijnen gaan volgen of helpen uitvoeren in ruil voor de middelen die ze ontvangen. Ik merk ook rondom me dat de doorsnee Vlaming dat zelfs 'normaal' vindt: voor wat hoort wat, toch? Maar stel je voor dat een CD&V-minister van cultuur de subsidies van de socialistische vrouwenbeweging of de vrijzinnig humanistische organisaties zou stopzetten, omdat die er een andere visie op nahouden dan de CD&V. Dat is toch compleet ondenkbaar in een democratie?! Niettemin: dat is meer en meer aan het gebeuren -heel subtiel vaak en achter de schermen wordt er druk uitgeoefend om de ideologische lijnen van ons werk 'bij te sturen'. We hebben dat met Motief aan de lijven meegemaakt toen we in opdracht van de

Elke Vandeperre en Remi Verwimp (2004)

“Het bestaande pluralisme binnen onze culturele sector is gewoon heilig, dat moet je met hand en tand beschermen en koesteren. Democratie is agreeing to disagree. Punt. Maar de laatste acht à tien jaar merk ik dat die heilige koe toch niet meer zo heilig is.”

Vlaamse overheid het handboek “Positieve identiteitsontwikkeling met moslimjongeren” ontwikkelden. Omdat we daarin ook issues als ‘koloniaal denken’ en ‘witte privileges’ thematiseerden, stelde de minister van Binnenlands Bestuur dat we daarmee ingingen tegen de visie van de overheid. Het handboek mocht niet verschijnen met het logo van de overheid erop en een deel van onze projectsubsidies zou ingehouden worden. Dat is zeer onrustwekkend natuurlijk. Vooral omdat ook niemand van de coalitiepartners weerwerk bood aan de logica van de bevoegde minister in het parlement. Gelukkig konden we bij de Raad van State verhaal gaan halen.

Maar dat soort bemoeienis vanuit de overheid is niet uniek. Zo staat in het bestuursakkoord van de huidige regering dat de subsidiëring van organisaties die zich te veel terugplooien op etnisch-culturele afkomst stopgezet zal worden. Met zo’n vage zin kan je natuurlijk alle kanten op. Maar dan moet je je even durven afvragen waarom huidige minister Jambon zo’n zinnetje in het bestuursakkoord wou. Welke achterban wil hij daarmee sussen en wie komen er dan onder vuur te liggen? Dan begrijp je al snel dat de onrust groeit bij heel wat organisaties die mensen met migratieroots en moslims organiseren en rond hun belangenbehartiging werken. Vlaams-nationalistisch organisaties lijken zich vooralsnog niet meteen zorgen te maken... dat hoef ik niet uit te leggen, veronderstel ik. Maar precies dàt is dus een erg perverse evolutie. Het is heel schadelijk voor een democratie wanneer dit soort ‘verdoken’ vormen van discriminatie zomaar getolereerd worden in het politieke halfrond.

Verder heb ik binnen het socio-culturele werkveld zelf ook echt wel een groeiende vorm van depolitisering, vermarkting en ‘vermanaging’ zien ontstaan. En een verschraling van ‘de ambacht’ die het volwassenen(vormings)werk is: de organisaties die nog educatieven in huis hebben om lange en diepgaande vormingsprocessen te kunnen begeleiden, die groepsdynamisch en methodisch de vaardigheden hebben om politiserend en emancipatorisch te werken met groepen... ook met kortgeschoolden, ook met sociaal-economisch kwetsbare mensen, ... die zijn erg schaars aan het worden. Goede agogische opleidingen ontbreken immers ook. En de werkdruk is dusdanig hoog dat je nieuwe medewerkers ook niet lang genoeg kan opleiden op de werkvloer. Ik vrees dus dat onze ambacht meer en meer gaat verdwijnen. En dat het sociaal-cultureel werk verder gaat evolueren in de richting van ‘vrijblijvende vrijetijdsbesteding’ voor de gegoede middenklasse.

Dat klinkt tamelijk pessimistisch ...

Elke: Ja, ik hoor het nu zelf ook... Maar ik kijk nu even naar een boel ‘feiten’ die mij zorgen baren omdat mijn hart natuurlijk bij het vormingswerk en deze sector ligt. Die feiten zijn maar één dimensie van de realiteit he: je hebt enerzijds een gegevenheid — bv. Een goede agogische opleiding die nu ontbreekt, een overheid die zich bemoeit met de ideologische lijn van middenveldorganisaties —, en daarnaast is er de manier waarop groepen van mensen met die realiteit omgaan. We hoeven de bestaande realiteit niet te aanvaarden. We kunnen ons organiseren en plannen smeden, de handen in mekaar slaan rond gedeelde belangen. Dat lijkt mij alleszins één van de belangrijkste uitdagingen in ons werkveld voor de toekomst: zorgen dat we niet verder tegen elkaar uitgespeeld kunnen worden en daarom juist zo veel mogelijk inzetten op samenwerking. Ten volle impact creëren door onze verscheidenheid aan expertise en kennis te bundelen en zo slagkracht te winnen. Maar dan moet je wel collectief en consequent uit een concurrentielogica

stappen: informatie uitwisselen, je nek durven uitsteken voor de ander, je mond opentrekken als collega-organisaties de nek omgewrongen worden. Op heel wat plekken zie je trouwens dat er nieuwe samenwerkingsverbanden ontstaan: burgerinitiatieven en allerhande buurtcomités die van de ene op de andere dag een enorme impact creëren en een verandering ten goede kunnen realiseren. Het bewijst alleen maar dat wij mensen van nature 'supersamenwerkers' zijn, zoals Dr. Dirk Van Duppen ons al leerde. We vergeten alleen zo vaak dat we over dat supervermogen beschikken. Ook dat is onze taak: om mensen daaraan te herinneren en hen te blijven trainen in dat aangeboren talent.

Maar ok, ik vind het wel een erg woelige en verwarrende tijd. Grote maatschappelijke uitdagingen zoals de covid-pandemie, de klimaatverandering, de oorlog in Oekraïne en de gevolgen daarvan op de economie... Veel ellende en onzekerheden voor heel veel mensen wereldwijd dus. Dat in combinatie met een sterk ingeburgerde neoliberale cultuur, met normen en waarden zoals 'eigen belangen eerst' en 'individuele vrijheid en eigendom zijn heilig', de immense invloed van (sociale) media en de toename van fake news... dat is een cocktail waar fascistoïde recepten uit kunnen komen als we niet waakzaam zijn. Daar moeten we als middenveldorganisaties echt dringend de koppen rond samensteken, naar mijn mening. Het is een mooi begin om 8 mei uit te roepen tot erkende feestdag als 'dag waarop het fascisme verslaan werd'. Daar zetten we ons met Motief binnen de Acht-mei-coalitie ook volledig mee achter. Maar we moeten nu ook dringend verder dan symbolische initiatieven een collectief actieplan daarrond gaan ontwikkelen waarin we voor de lange termijn effectieve acties ondernemen om weerwerk te bieden aan die algehele verrechtsing in onze samenleving en dus ook onder onze eigen medewerkers en achterban. Dat doe je niet op een idealistische manier (door met je vingertje te gaan zwaaien), maar op een materialistische manier: door samen met mensen te gaan onderzoeken met welke bestaansonzekerheden zij worstelen, welke antwoorden of oplossingen zij daarvoor zien, die antwoorden en oplossingen te gaan toetsen op gerechtigheid en realiseerbaarheid en samen te zoeken naar betere oplossingen en strategieën. Een kortere weg is er niet. En het vraagt veel expertise en kennis van heel verschillende socio-culturele organisaties om dit te kunnen uitvoeren. Maar ik geloof absoluut 100% dat het mogelijk is. Meer nog: het is al meermaals gelukt voor ons. Daaruit kunnen we leren.

> *"Dat lijkt mij alleszins één van de belangrijkste uitdagingen in ons werkveld voor de toekomst: zorgen dat we niet verder tegen elkaar uitgespeeld worden en daarom juist zo veel mogelijk inzetten op samenwerking."*

Wat waren voor jou de hoogtepunten in je tijd bij Motief en voorloper WTM.?

Elke: Pfoeh... Heb je nog een dag of drie? Dat is onmogelijk te herleiden tot een top 3 ofzo -dan doe ik de geschiedenis van Motief en W.T.M. echt onrecht aan. Maar bon, als jullie mij dwingen...

Waar ik, in elk geval, super trots over ben dat ik het mocht 'mee-maken' was de dag "Amen en VOORuit!" -ergens in het najaar van 2003. Met het 'oude' Motief (dat een breed samenwerkingsverband was, met onder meer ook Christenen voor het Socialisme) hadden we net vernomen dat we geen nieuwe erkenning van de overheid meer kregen als socio-culturele vormingsinstelling. Het personeel moest ontslagen worden. Mieke, Remi en ik hadden gedurende een uur verslagen naar onze schoenen zitten staren toen we het bericht binnenkregen. Vervolgens dronken we een kop koffie, rechtte onze rug, en besloten dat we ons er niet bij gingen neerleggen. We organiseerden een dag waarop we heel onze achterban, medewerkers en deelnemers bijeen brachten. Theatermakers en muzikanten kwamen de energie opkrikken, we hielden een veiling van aan ons geschonken kunst-

Elke en Mieke

voorwerpen om de eerste kosten te kunnen dragen die gemaakt zouden worden om een nieuw erkenningsaanvraag in te dienen. Rond een niéuw project. Dat is het huidige Motief uiteindelijk geworden -erkend sinds 2005. Zonder die enorme solidariteit en brede gedragenheid van bondgenoten op dàt ellendige moment was er van Motief geen sprake meer geweest vandaag.

Verder was ook ons theaterproject "Breendonk 21" ter gelegenheid van 50 jaar bevrijding van de kampen echt... legendarisch qua impact. We hadden bij aanvang gedacht om één theatervoorstelling in een parochiezaaltje ofzo te organiseren voor de familieleden van de deelnemers aan het project. Naja... ons 'ideetje' is vervolgens een beetje uit de hand gelopen. Meer dan 3.000 mensen hebben toen één van de 40-tal vertoningen bijgewoond in het fort van Breendonk. Als acteurs woonden we daar bijna gedurende de hele maand mei in 2005. Dankzij het samenwerken met de twee grootste vakbonden, en een 15-tal middenveldorganisaties slaagden we er toen in om dat monsterproject te financieren en zo'n enorme slagkracht te creëren. Heerlijk om te ervaren wat je als 'mug' in beweging kan zetten.

Ook met ons vormingsproject "Gezocht identiteit: positieve identiteitsontwikkeling met moslimjongeren" eerst in 6 Vlaamse steden en nadien in train-de-trainerreeksen met het daarbij horende handboek weet ik dat we echte verandering ten goede hebben gecreëerd binnen onderwijs, jeugdwerk, hulpverlening en tewerkstelling. Voor mij is dat toch op een of andere manier een criterium voor succes: of het een reële verandering ten goede heeft teweeggebracht, in dit geval voor moslimjongeren.

Kijk je tevreden terug?

Elke: Euhm... Ik denk het wel. Maar eigenlijk voel ik dat het nu nog wat vroeg is om al terug te kunnen kijken. Eerst moet de overdracht nog gedaan worden -dat vraagt nog minstens tot eind september heel wat tijd en energie. Maar ik ben echt in de zevende hemel met onze nieuwe coördinator Evelien Horemans. Ik voel bij haar een heel gelijkaardige passie voor het vak: voor het sociaal-werk, in de eerste plaats in het belang van van minderheden en van wie kwetsbaar zijn, maar ook een passie voor onze levensbeschouwelijke insteek naar maatschappelijke vraagstukken. Dié passie en gedrevenheid -niks is belangrijker om een goeie en betrouwbare coördinator te kunnen zijn. Al de rest kan je leren -al doende. Er is trouwens een ongelooflijk sterk team dat haar zal omringen en haar wel zal bijstaan terwijl ze de kneepjes van het vak leert. Dat is natuurlijk wel een enorme chance: dat ik de coördinatie kan overdragen op een moment dat we zo'n krachtig en deskundige educatieve ploeg hebben.

"Mieke, Remi en ik hadden gedurende een uur verslagen naar onze schoenen zitten staren toen we het bericht binnenkregen. Vervolgens dronken we een kop koffie, rechtte onze rug, en besloten dat we ons er niet bij gingen neerleggen."

Waar gaan we jou kunnen terugvinden na die laatste klussen bij Motief?

Elke: Altijd wel ergens in de buurt van Motief vermoed ik, haha. Nee... welke nieuwe professionele uitdaging ik aanga eens ik echt vertrokken ben bij Motief, weet ik nog niet. Echt niet. Ik ga daar deze zomer eens heel grondig over nadenken. Maar het zal altijd wel iets te maken hebben met tegendraads leren en beweging maken, denk ik . Da's de aard van 't beestje.

I MAATSCHAPPIJ & ACTUALITEIT

Onze (super)diverse samenleving is constant in verandering en dat vraagt om aanpassing, om steeds opnieuw te wennen aan nieuwe vraagstukken en invloeden. Ieder van ons heeft een pakket waarden en normen dat ons leven richting geeft en onze kijk op de 'ander' kleurt. Onze kijk lijkt soms de meest logische, maar willen we samenleven in diversiteit echt recht aan doen? Dan vraagt dat van ieder van ons een kritisch bril, inlevingsvermogen, positiebewustzijn en een uitdieping van onze eigen levensbeschouwing.

In onderstaande vormingen probeert Motief enerzijds informatie en handvatten te bieden die helderheid bieden in het actuele debat. Anderzijds bieden deze vormingen een oefenruimte om je houding en visie in eigen leef- en werkomgeving vorm te geven. Motief werkt het hele jaar door aan een actueel aanbod, op basis van concrete praktijkvragen van lokale partners. Onderstaand aanbod is slechts een momentopname. Blijf op de hoogte van ons volledige aanbod via onze digitale nieuwsbrief, website, facebookpagina en instagram.

Vilvoorde

DIVERSEGEM

Een ontmoetingsavond rond samenleven in diversiteit

De samenstelling van onze samenleving veranderde de laatste decennia enorm. Zo is Vilvoorde een thuis geworden voor een hele grote variëteit aan mensen. Alle Vilvoordenaars dragen een pakket van normen en waarden mee dat hun kijk op de samenleving kleurt. Maar ook familie, gezondheid, opleiding en leeftijd bepalen hoe iemand het samenleven ervaart. Jouw meningen en gevoelens lijken op het eerste zicht soms heel verschillend van die van je buurman. Maar is dat echt zo? En indien we over een aantal zaken grondig van mening verschillen: hoe gaan we daar dan mee om?

Motief vzw neemt je tijdens deze ontmoetingsavond mee in gesprek met een groep stadsgenoten, aan de hand van de gespreksmethodiek "Diversegem". Via deze oefening krijg je op een speelse manier meer zicht op welke beelden en ideeën over de ideale samenleving ieder van ons met zich meedraagt. We luisteren naar de verschillende visies en hoe zich dit uit in de verwachtingen naar onze mede-Vilvoordenaars.

Begeleiding	Lieve D'haese
Datum	22 oktober
Tijdstip	van 16.00 tot 19.00u
Locatie	CC Bolwerk, Bolwerkstraat 17, 1800 Vilvoorde
Organisatie	Motief vzw, Dienst Gelijke Kansen van Stad Vilvoorde, CC Het Bolwerk
Inschrijven	motief.org
Deelnameprijs	Gratis voor Vilvoordenaars
Code	101.587

Mechelen

KUNST VAN HET VERZET

Hoe kan ik medestander zijn in de anti-racisme strijd?

Racisme en discriminatie beperken zich niet tot een straffe uitspraak. Het zijn mechanismen die onze samenleving als geheel ondermijnen. Indien je een betrouwbare medestander wil zijn voor mensen die hiermee te maken krijgen, dan vraagt dit een sterk bewustzijn van je positie en machtsverhoudingen. Tijdens deze reeks van 4 sessies onderzoeken we in een kleine, veilige groep onze eigen denkpatronen en (onbewust) handelen. Ieder van ons kan in eigen organisatie, vereniging, bestuur,... verandering creëren: samen zoeken we naar welke macht en verantwoordelijkheid jij kan inzetten om een impact te hebben.

Begeleiding	Beyza Yilmaz en Lieve D'haese
Datum	Donderdag 13 en 27 oktober, 10 en 24 november
Tijdstip	telkens van 19.00 tot 22.00u
Locatie	Belgradehuis, Belgradestraat 80, 2800 Mechelen
Organisatie	Motief vzw
Inschrijven	motief.org
Deelnameprijs	volgens inkomen, zie pagina 31
Code	101.590

Brugge

HET 'ETIKET' ISLAM

Beeldvorming onder de loep

De samenleving wordt alsmaar diverser en dat wekt nieuwsgierigheid op voor andere culturen en religies. Bovendien wordt jouw kijk op de samenleving niet enkel sterk bepaald door waarden en normen die jezelf meedraagt, maar ook door beelden vanuit de media, waardoor we door de bomen het bos niet meer zien. Culturele verschillen, familiale gewoontes of individuele voorkeuren worden soms allemaal onder één noemer geplaatst: "dé islam". Maar wat is precies de essentie van islam? En wat schrijven we toe aan cultuur?

We gaan in deze vorming aan de slag met wat je al weet over islam en werpen we een kritische blik op beelden vanuit de media. Verwacht je dus niet aan een lezing, maar aan een interactieve vorming waarin we thema's samen verkennen a.d.h.v. filmpjes, stellingen en casussen.

Begeleiding	Beyza Yilmaz en Imane Hadra
Datum	Zaterdag 19 november,
Tijdstip	van 14.00 tot 17.00u
Locatie	Nog te bepalen (www.avansa-brugge.be)
Organisatie	Avansa Brugge
Inschrijven	www.avansa-brugge.be
Deelnameprijs	Gratis
Code	101.589

II ÉÉN LEVENSBESCHOUWING ONDER DE LOEP

Welke belangrijke evoluties maakt het christendom in onze contreien door? Rond welke vragen zijn moslims in Europa vandaag vooral bezig? Welke thema's worden door vrijzinnigen vandaag op de maatschappelijke agenda's geplaatst? In deze rubriek kondigen we vormingen en vorming reeksen aan die dieper inzoomen op één levensbeschouwing.

Mechelen

DE STRIJD IN MEZELF EN DE KEUZE WAAR IK VOOR GA

Een bijbeldag met het verhaal 'Jacob vecht met de engel' (Gen. 32)

Jakob, die zijn broer Ezau heeft bedrogen ging twintig jaar in ballingschap. Nu keert hij terug naar huis, met grote angst voor Esau's wraak. De nacht voor hun ontmoeting verschijnt er een engel die met hem worstelt. Deze engel staat symbool voor het geweten van Jakob die hem op liefdevolle maar toch indringende manier iets duidelijk maakt. Het verhaal beschrijft hoe Jakob de hele nacht met de engel van zijn geweten worstelt. Je kan dit lezen als een persoonlijk verhaal : hoe gaan wij om met een verleden waar we foute dingen hebben gedaan? Maar het is ook een maatschappelijk verhaal van vroeger en nu : Jakob staat voor het volk Israël, dat zijn verbondenheid met de omringende wereld weer moet opnemen. En... in onze tijd, waar competitie en rivaliteit alomtegenwoordig zijn, ligt er ook voor ons de uitdaging om verbindend te zijn. Hoe doen we dat vandaag?

Begeleiding	Collectief 'Bevrijdende bijbellezing'
Datum	15 oktober
Tijdstip	van 10.15 tot 17.00u
Locatie	Belgradehuis, Belgradestraat 80, 2800 Mechelen
Organisatie	Motief vzw, Collectief 'Bevrijdende bijbellezing'
Inschrijven	Jan.de.roeck3@telenet.be
Deelnameprijs	€10
Code	101.595

III LEERHUIZEN

In een leerhuis vind je een plek waar je met hoofd en hart wordt uitgedaagd om nieuwe perspectieven uit te proberen. Het leerhuis biedt een thuis voor je eigen zoeken en vragen. We nemen uitgebreid de tijd om in te zoomen op drie dimensies, die ook constant met elkaar in dialoog gaan: de deelnemersgroep, de samenleving en inspiratiebronnen. Die inspiratiebronnen worden 'contextueel' beschouwd: we leren onderzoeken in welke context, vanuit welk perspectief en vanuit welke machtsverhouding deze inspiratiebronnen tot stand kwamen en hoe ze door een publiek gelezen, beluisterd of bekeken worden. Dat betekent dat we ons eigen perspectief, onze omgeving en onze samenleving onder de loep nemen. We vertrekken bij de keuze van inspiratiebronnen steeds vanuit de realiteit, het hier en nu, vanuit de thema's die de groep verbinden? Waarrond willen we onszelf en elkaar bevragen?

Aalst

TIEN STOPPLAATSEN IN DE WOESTIJN

Het boek Numeri - Bemidbar - In de woestijn

Welke oude en actuele vragen en thema's komen in deze vormingsreeks aan bod?

In de loop van de laatste twee jaren is vrijheid zeer centraal komen te staan in de beleving van mensen en in het denken daarrond. Wat is vrijheid en hoe bereik je het?

In Bemidbar, dat is de joodse naam van het boek Numeri, draait het om lessen in vrijheid en politiek leiderschap, en daarmee is Numeri ook vandaag een sleuteltekst. Persoonlijke vrijheid is een groot goed in de Thora. Maar hoe kan die bestaan naast samenleven en landsbelang?

Het volk is op weg naar de vrijheid van het beloofde land. Numeri laat zien dat de reis langer duurt dan gedacht: het volk moet nog oefenen in vertrouwen hebben én betrouwbaar zijn.

De reis naar het beloofde land is niet alleen een fysische, maar toch vooral een psychologische, morele en spirituele uitdaging. Ze duurt zo lang als de tijd die de mens nodig heeft om te veranderen en te groeien als mens-in-verbondenheid.

Hoe worden deze vragen benaderd?

Zoals we dat in een leerhuis gewoon zijn zullen we met de deelnemers dit vierde boek van de Thora lezen en proberen te doorgronden, waardoor we in staat zijn om te leren hoe wegen naar ware vrijheid vaak hobbelig zijn. Zo kunnen we in dit samen lezen elkaar helpen te begrijpen wat die oude woorden ons ook vandaag te zeggen hebben en hoe die ons stap voor stap hoopvol vooruit kunnen helpen.

Begeleiding	Paul De Witte
Data	dinsdag 13 september, 11 oktober, 8 november, 13 december, 10 januari, 14 februari, 14 maart, 28 maart, 9 mei, 13 juni,
Tijdstip	telkens van 19.45 tot 22.00u
Locatie	De Mantel van Sint-Maarten, Sint Martensplein 4, 9300 Aalst
Organisatie	Motief vzw, Jebron vzw
Inschrijven	jebron@jebron.be
Deelnameprijs	Te betalen bij eerste samenkomst: €50 (de prijs is altijd bespreekbaar)
Code	101.592

Hasselt

QUE SAIS-JE?

Vrijzinnig Leerhuis

In dit leerhuis werken vrijzinnig humanisten samen aan een proces van betekenisgeving. Het leerhuis vertrekt vanuit de vraagstelling 'Welke betekenis vind ik als vrijzinnig humanist?'. Deelvragen die ons op weg kunnen helpen zijn: wat betekent vrijzinnig humanisme voor mij? Hoe voeden we vrijzinnig humanisme als inspiratiebron? Hoe behoud je toetsstenen voor jezelf als vrijzinnig humanist in een veranderende wereld? Op welke thema's loop ik vast en hoe ga ik daar mee om?

Met onderwerpen uit de actualiteit die dichtbij het leven en de ervaring van de deelnemers staan, hopen we tot antwoorden te komen die relevant zijn voor het dagelijks leven van de deelnemers.

Begeleiding	Jo Dirix
Data	4 en 26 oktober, 17 november, 7 december
Tijdstip	telkens van 19.00 tot 21.30u
Locatie	Vrijzinnig Punt, A. Rodenbachstraat 8, 3500 Hasselt
Organisatie	Motief vzw, Huis van de Mens Hasselt, Oudstudentenbond VUB (OSB)
Inschrijven	motief.org
Deelnameprijs	gratis
Code	101.586

DEELNEMERS GETUIGENIS

"Het vrijzinnig leerhuis is een ideeënlab en een inspiratiebron voor iedereen die bereid is om na te denken over zijn of haar plek in de samenleving. Je krijgt er de kans en de middelen om nieuwe invalshoeken te onderzoeken, niet in het minst dankzij de boeiende wisselwerking tussen de deelnemers. Een unieke gelegenheid om je vooroordelen in vraag te stellen, je sociaal engagement nieuw leven in te blazen (of te doen ontwaken) en om voorbij de oppervlakte te reflecteren over sociale kwesties die je nauw aan het hart liggen."

Dimitri, deelnemer Vrijzinnig Leerhuis

Buddywerkingen voor nieuwkomers onder de loep

onderzoeksrapport

23/9, Berchem, lancering rapport

zie motief.org voor meer info

Werken met nieuwkomers vraagt om een bewuste visie op samenleven in een superdiverse samenleving. Het is werken met veel aandacht voor het welzijn van de contactpersoon. En het is de confrontatie met de maatschappelijke drempels die de nieuwkomer dagelijks tegenkomt. Een heel waardevol gebeuren voor alle betrokken partijen om enerzijds concreet geholpen te worden en anderzijds een bewustzijn te creëren over de diverse behoeften en de vele uitdagingen in een superdiverse samenleving. In dit onderzoeksrapport wordt de buddywerking met nieuwkomers als praktijk in Vlaanderen onder de loep genomen. De vraag die Motief bij haar onderzoek beantwoord wou krijgen, is hoe de betrokken partijen in het buddy-gebeuren over verschil denken, welke visie op samenleven in diversiteit men beoogt en hoe dit de concrete handelingspraktijk kleurt? Wat zijn ervaringen van vrijwilligers en nieuwkomers? Krijgen zij een visie mee vanuit de organisatie en op welke manier? En worden de noden van inburgeraars gehoord en serieus genomen?

Om hun ervaringen te achterhalen, ging Motief in gesprek met organisatoren, buddy's en nieuwkomers. De talrijke uitdagingen die de drie betrokken groepen meemaken, worden in dit rapport grondig uiteengezet.

Ben jij als beleidsmaker of -medewerker, buddy of nieuwkomer betrokken bij een lokale buddywerking? Dan biedt deze publicatie een waardevolle analyse op de valkuilen en uitdagingen, en inspiratie voor een kwaliteitsvolle(re) aanpak. De publicatie is vanaf 1 augustus te koop en wordt op 23 september gepresenteerd en uitgebreid becommentarieerd door deskundigen uit het werkveld. Noteer alvast 23/09, van 9.30u tot 13u in Antwerpen-Berchem. Hou onze facebookpagina in het oog om je in te schrijven op dit evenement!

Het is niet de emancipatiestrijd die het vrije woord bedreigt

In het publieke debat verscherpen de tegenstellingen. Bruggenbouwers en progressieven kijken het vaak met lede ogen aan, verlamd door een gevoel van machteloosheid. Deze tegenstellingen worden gezien als een gevaarlijke polarisering. Jammer genoeg wordt daarbij geen rekening gehouden met de doelstellingen, de machtsdimensie en de maatschappelijke posities van de tegenpolen in die zogenaamde polarisering.

Aan de ene kant staan groepen in onze samenleving die steevast aan het kortste eind trekken en die een platform opeisen, zij stellen de dominante taal en de praktijken aan de kaak, benadrukken de tegenstellingen en kijken door een vergrootglas naar het onrecht dat hen wordt aangedaan. Aan het andere uiteinde staat een etno-nationalistische beweging die strijdt voor de terugkeer naar een idyllische (maar onbestaande) heimat, waar conservatieve waarden de dominante groep in haar macht bestendigen en waar de Ander maar beter aanpast of opkrast. In de peilingen die afgelopen maart werden uitgevoerd scoort het extreemrechtse Vlaams Belang 22,2%. Het VB houdt daarmee een gestage groei aan (in de peilingen) en ziet haar complottheorieën steeds meer toegang vinden in de politiek en de mainstream media.

Beide (strijdende) partijen/belangengroepen afschilderen als uitwassen van een identitaire beweging die in hetzelfde bedje ziek zijn is een houding die fundamentele aspecten van de polarisering ontkent. De emancipatiestrijd (met roots in de feministische, anti-racistische en ontvoogdingsstrijd) komt op voor meer rechten van degenen die die rechten niet ingevuld zien, terwijl de extreemrechtse strijd exact het tegenovergestelde tracht te doen. Een platform opeisen om meer rechten te verkrijgen is niet van dezelfde orde als (minderheids)groepen stigmatiseren en uitsluiten. Door beide standpunten als problematisch voor te stellen ontkennen we de onmacht van de één en de overmacht van de ander. Die onmacht ontkennen is onrechtvaardig, die overmacht ontkennen is ronduit gevaarlijk.

Het moet trouwens duidelijk zijn wat er met polarisering wordt bedoeld. Verwijst het naar (A.) de emancipatiestrijd waarbij de maatschappelijke tegenstellingen (altijd) heel scherp tegenover elkaar uitgespeeld worden? Of duidt men op (B.) het systematisch opzetten van één groep tegen een andere groep (waarbij vaak niet meer helder is welk 'conflict' of 'probleem' kern van de zaak is). Deze laatste invulling van polarisering gaat veeleer om verregaande stigmatisering van de Ander. In het dominante discours wordt de laatste invulling van polarisering gehanteerd, daarmee wordt in één beweging de maatschappelijke belangenstrijd gedevalueerd. Thans is die belangenstrijd een normale politieke strijd binnen een democratie.

Door de focus te verschuiven van (A.) een legitieme emancipatiestrijd naar (B.) het opzetten van de één tegen de Ander, dreigen we de reëele dreiging uit het oog te verliezen. Zo vrezen sommige vrijzinnigen dat het vrije woord bedreigd wordt door woke. De vrees is zo groot dat er een blogreeks én studiedag aan gewijd werd, geafficheerd door beelden van boeken die branden en activisten die roepen (critici zouden de ironie van de poster niet snappen).[1] Deze vrijzinnigen lijken te vergeten dat, één, ze zelf dienden te polariseren in hun eigen emancipatiestrijd en dat, twee, niemand de humanistische waarden meer naar het leven staat dan de 2de grootste partij van Vlaanderen dat doet. In plaats van vanuit de vrijzinnig humanistische waarden een waardevolle bondgenoot te zijn kiest men ervoor de slachtofferrol te claimen, zelfs wanneer men veel toegang heeft tot publieke fora en media, overheidssubsidies en luisterende oren van gelijkgestemden in de politiek en beleidsorganen.

Het zijn thans niet de transgenderrechten-activisten die onze invulling van mensenrechten bedreigen. Het zijn niet de feministen van BOEH! of Rosa wiens terminologie en ideeën door journalisten worden overgenomen en herhaald. Het zijn niet de activisten van Black Lives Matter die in het parlement homo- en islamofobe uitspraken doen. Het is, met andere woorden, niet de emancipatiestrijd die ons vrije woord bedreigt, wel integendeel. Bieke Purnel-

1 De Nutte, G. (2022) 'Van activisme tot cancelcultuur en (zelf)censuur. Vormt woke een bedreiging voor de vrijheid van denken? 19 maart 2022', Humanistisch Verbond, URL: https://humanistischverbond.be/blog/855/van-activisme-tot-cancelcultuur-en-zelfcensuur-vormt-woke-een-bedreiging-voor-de-vrijheid-van-denken-19-maart-2022/ (geraadpleegd op 15 juni 2022)

17/12, C-Mine Genk, Polarisering en extreemrechts

zie motief.org voor meer info

le sloeg - naar goede gewoonte - de nagel op de kop in haar stuk in MO*, met de ronkende titel 'Woke is een stopwoord voor wie niet wil dat de samenleving verandert'.[2]

Willen we polarisering aanpakken? Dan doen we dat best zoals het bondgenoten in een emancipatiestrijd betaamt: door te luisteren, argumenten en gevoelens serieus te nemen, kritisch te zijn en altijd bereid te zijn om aan de zijde te staan van degenen die onrecht wordt aangedaan door een systeem dat minderheidsgroepen systematisch benadeelt. Willen we voorbij een 'wij-zij' denken geraken? Dan is het tijd om te leren omgaan met spanningen en politieke tegenstellingen, tijd ook om opnieuw te leren dat binnen een democratie altijd een ideologische en belangenstrijd zal gevoerd worden en dat daarbij altijd machtsverschillen zullen aanwezig zijn. Hoe minder dat men in een samenleving in staat is om de grondrechten van minderheidsgroepen te respecteren en verzekeren, of om tot aanvaardbare en leefbare compromissen te komen, hoe meer we te maken zullen krijgen met een vlijmscherpe maatschappelijke strijd en zelfs met gevaarlijke polarisering. We dienen dus te beseffen dat er niet één waarheid is en dat we op het spectrum tussen ideologisch denken en pragmatisch handelen voldoende moeten leunen naar de kant die samenleven mogelijk maakt, terwijl we steeds de maatschappelijke analyse maken en de systematiek van onderdrukking in het vizier houden (in plaats van verantwoordelijkheden enkel te verhalen op individuen). We dienen de dominante praktijk in onze samenleving onder de loep te nemen, durven aanpassen, durven de morele cirkel te openen voor de Ander, want alleen zo geraken we aan een 'nieuw wij'. De huidige verhitte toestand van de emancipatiestrijd is net een teken dat ons dominante assimilatie-denken of het 'conformeer aan de norm'-denken failliet is.

2 *Purnelle, B. (2022, 17 april) 'Woke is een stopwoord voor wie niet wil dat de samenleving verandert', MO*, URL: https://www.mo.be/column/woke-is-een-stopwoord-voor-wie-niet-wil-dat-de-samenleving-verandert (geraadpleegd op 15 juni 2022)*

Motief blijft - ook naar goede gewoonte - niet bij de pakken zitten. Op 8 mei waren we aanwezig op de herdenking van de overwinning op het fascisme aan het fort van Breendonk, waar o.a. Meron Knikman, leiders van de vakbonden, Tom Lanoye en Simon Gronowski opriepen om van 8 mei opnieuw een officiële feestdag te maken.[3] Dit najaar slaan we de handen in elkaar met Vrijzinnig Limburg en houden we op 17/12 in de C-mine in Genk een event rond polarising (en weerwerk bieden aan extreemrechts): nadat we enkele uiterst interessante namen aan het woord laten gaan deelnemers in workshops aan de slag rond visies op diversiteit, onze positie in de samenleving, hoe actie te ondernemen en mobiliseren, ... Na dit event vatten we met een vormingsreeks aan die deelnemers tools in handen geeft om in hun omgeving, op de werkvloer, in hun vereniging extreemrechtse logica te bekampen. Wil je betrokken zijn bij dit project, het helpen uitdragen en ondersteunen, netwerken met gelijkgestemden? Of ben je op zoek naar tools om je achterban of je doelgroep op pad te zetten om zélf in eigen kringen dit thema te agenderen? Laat dan van je horen! Want hoewel het links en progressief Vlaanderen vaak aan een smoel ontbreekt, aan samenwerking en een project dat aanslaat, kunnen we het alvast over één ding ontegensprekelijk eens zijn: geen normalisering van extreemrechts, geen extreemrechts beleid, geen samenleving waar extreemrechts de maat en toon bepaalt.

3 *Sluit je aan bij de 8 mei coalitie via 8meicoalitie.be en bestel je rode driehoeken via rodedriehoek.be*

PUBLICATIES

Meer Motief-publicaties vindt u op ***onze website***, waar u tevens publicaties kan bestellen.

Positieve identiteitsontwikkeling met moslimjongeren

Een tool- en handboek voor eerstelijnswerkers

In het maatschappelijk debat ligt de nadruk op thema's als 'radicalisering' en 'extremisme' en de plek die religie in onze samenleving mag innemen. Die thema's worden voortdurend en schijnbaar vanzelfsprekend gelinkt aan de islam. In een dergelijke context werken aan een positieve identiteitsontwikkeling met jongeren leidt bij heel wat leerkrachten, schooldirecties, jeugdwerkers en hulpverleners tot een handelingsverlegenheid. Of erger nog: een handelingsdwang. Hierdoor komt de 'normale' pedagogische logica onder druk te staan. Een heuse antiradicaliseringsindustrie staat klaar met praktische checklists en hapklare oplossingen om het probleem te detecteren. 'Preventie van radicalisering' is de bril geworden waardoor we naar ons dagelijkse werk met jongeren kijken. Maar werken we zo geen probleem in de hand dat we eigenlijk proberen in te dijken?

Met dit handboek nodigen we de lezer uit een stapje achteruit te zetten: Wat is onze professionele opdracht? Hoe verhouden we ons tot de actuele context en wat betekent dit voor onze visie? Hoe kunnen we op onze eigen deskundigheid vertrouwen en die inzetten om een constructieve rol te spelen in de identiteitsontwikkeling van (groepen van) mensen die met deze thematiek te maken hebben? Dit boek toont hoe visie, handelingssleutels en concrete methodische tools intrinsiek met elkaar verbonden zijn. De nadruk ligt op een transformatie-logica en emancipatorische aanpak.

Het concept van dit handboek leent zich ertoe op gelijk welke pagina te starten – afhankelijk van je directe nood als eerstelijnswerker. In de kantlijn vindt de lezer bij elke passage handige verwijzingen naar andere onderdelen in het boek die over het onderwerp bijkomende 'leessleutels', concrete tools of informatie bieden. Zo bepaal je als lezer zelf de weg doorheen het boek.

Kostprijs: €39 + verzendkosten (416 blz. In vierkleurendruk, Uitgeverij Garant, ISBN 978-90-441-3496-4)

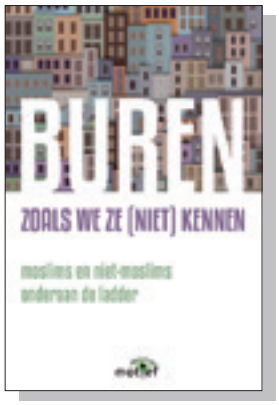

Buren zoals we ze (niet) kennen

Moslims en niet-moslims onderaan de ladder

Een groeiende diversiteit onderaan de maatschappelijke ladder daagt armoedeorganisaties en hulpverleners uit. Blijkbaar is het niet eenvoudig om met moslims en niet-moslims een gezamenlijke strijd tegen armoede aan te gaan. Door het onderzoeken van de wederzijdse beeldvorming tussen deze twee groepen wil Motief achterhalen welke hindernissen in de weg zitten. We interviewden vijftien armoedeorganisaties over hoe ze omgaan met deze groeiende diversiteit. Verder brachten we groepen van moslims en groepen van niet-moslims in armoede bijeen voor groepsgesprekken over wederzijdse beeldvorming. Op basis daarvan maakten we een analyse rond beeldvorming en concurrentiedenken onderaan de ladder. Daarbij ontdekten we thema's als islamofobie, onveiligheidsgevoelens, discriminatie, dienstverlening en sociaal netwerk.

Motief ontwikkelde ook werkvormen om de problematiek van 'strijd onderaan de ladder' tussen diverse groepen van mensen die in armoede leven, diepgaander te thematiseren. Dit is dus ook een praktisch boek met handvatten voor wie aan de slag wil gaan met dit thema

Redactie: Ruben Segers - Uitgegeven door vzw Motief (2012), 118 p, met steun van het Impulsfonds voor het Migrantenbeleid
Kostprijs: €5 + verzendkosten

deze ruimte huren? Meer info op pagina 4

Levensbeschouwing in de hulpverlening. Een actief pluralistische houding

Waaier en brochure

Het omgaan met diversiteit vormt één van de belangrijkste uitdagingen waarmee onze huidige samenleving te maken krijgt. De hulpverleningssector staat voor diezelfde uitdaging. Levensbeschouwing en zingevingsvragen nemen vaak een belangrijke plaats in bij patiënten en cliënten, maar bij professionals bestaat er een aarzeling om met deze onderwerpen aan de slag te gaan. Immers, hoe ga je als hulpverlener op een professionele wijze om met levensbeschouwelijke diversiteit en welke plaats is er voor levensbeschouwing binnen de hulpverlening?

Samen met professionals werkte Motief vzw een waaier en een brochure uit. Een handig en compact werkinstrument dat hulpverleners kan ondersteunen om de visie van het actief pluralisme in de hulpverlening toe te passen. De waaier is opgebouwd rond een aantal concrete vragen die hulpverleners kunnen helpen bij:

- het bevragen van de cliënt
- het analyseren van de hulpvraag
- het zich bewust worden van eigen zingevingskaders en hoe die de hulpverleningsrelatie beïnvloeden
- het ontdekken van en omgaan met hindernissen die levensbeschouwelijke verschillen kunnen opwerpen

De waaier en brochure werden uitgewerkt door Khadija Aznag, Joris Dewispelaere, Rosalie Heens, Elke Vandeperre, Fanny Matheusen, Birsen Taspinar en Elke Thiers.
Kostprijs: enkel verzendkosten

BEGELEIDERS VAN VORMINGEN BIJ MOTIEF

Lieve D'haese	*educatief medewerkster Motief, agoge*
Paul De Witte	*docent, master in de praktische theologie*
Jo Dirix	*educatief medewerker Motief, filosoof en moraalwetenschapper*
Imane Hadra	*educatief medewerkster Motief, religiewetenschapper*
Elke Vandeperre	*afscheidnemend coördinator Motief, vormingswerker*
Beyza Yılmaz	*educatief medewerkster Motief, religiewetenschapper*

STEUN HET SOLIDARITEITS-FONDS

Iedereen heeft recht op vorming, daar gaan we van uit bij Motief. Daarom betalen deelnemers in bepaalde vormingen volgens inkomen en houdt Motief haar deelnameprijzen steeds zo laag mogelijk of gratis voor mensen in een economisch kwetsbare situatie. Ook is de voorgestelde deelnameprijs in elke vorming bespreekbaar. Indien de basisprijs niet kan betaald worden dan wordt het tekort bijgepast uit het solidariteitsfonds van Motief. Deze 'herverdeling' kunnen we verwezenlijken dankzij giften en bijdragen van velen - al jarenlang. Dank voor uw solidariteit!

Als u een bijdrage wil doen aan ons solidariteitsfonds, dan is uw gift van harte welkom op het rekeningnummer van Motief vzw, Belgradestraat 80, 2800 Mechelen: BE09 0012 69890957
Vermeld als mededeling: Gift solidariteitsfonds.

Alvast hartelijk bedankt!

COLOFON

- **Foto's:** Motief vzw, Linda Sannen, Gleren Meneghin (Unsplash), Hannah Busing (Unsplash), Chanikarn Thongsupa (Rawpixel), Kelly L (Pexels), Obymarie, Tijs Van Leur (Unsplash), Markus Spiske (Unsplash), Jan Kahanek (Unsplash)
- **Lay-out:** Sakado

HOE BEREKEN JE JE DEELNAMEPRIJS VOLGENS INKOMEN?

Voor een aantal vormingen betaal je een bijdrage volgens inkomen. In onderstaand overzicht vind je de 6 inkomenscategorieën. Motief kiest voor deze prijsvork om een deelname voor iedereen mogelijk te maken.

OVERZICHT INKOMENSCATEGORIEËN

CAT.	OMSCHRIJVING
A	Voor deelnemers die recht hebben op een **verhoogde tegemoetkoming**
B	Je bent alleenstaande met een maandelijks netto-inkomen **lager of gelijk aan €1.000** of lid van een gezin waarvan het maandelijks netto-inkomen **lager of gelijk is aan €2.000**
C	Je bent alleenstaande met een maandelijks netto-inkomen **lager of gelijk aan €1.200** of lid van een gezin waarvan het maandelijks netto-inkomen **lager of gelijk is aan €2.300**
D	Je bent alleenstaande met een maandelijks netto-inkomen **lager of gelijk aan €1.400** of lid van een gezin waarvan het maandelijks netto-inkomen **lager of gelijk is aan €2.600**
E	Je bent alleenstaande met een maandelijks netto-inkomen **lager of gelijk aan €1.800** of lid van een gezin waarvan het maandelijks netto-inkomen **lager of gelijk is aan €3.000**
F	Je bent alleenstaande met een maandelijks netto-inkomen **hoger dan €1.800** of lid van een gezin waarvan het maandelijks netto-inkomen **hoger is dan €3.000**

OPGELET!
Voor mensen met een omnio-statuut gelden andere prijzen. Neem hiervoor contact op met ons secretariaat via administratie@motief.org of 015/200.301

OVERZICHT CURSUSBIJDRAGEN PER CURSUS

VORMING	CODE	A	B	C	D	E	F
Kunst van het verzet	101.590	€15	€25	€38	€52	€62	€75

Lees meer op onze website:
motief.org/cursusprijs-volgens-inkomen
of scan de QR code

INSCHRIJVINGSVOORWAARDEN EN BETALING

- Wie inschrijft, verbindt zich tot deelname aan de totale vormingsreeks waarvoor ingetekend.
- Bij vormingen die uit meer dan één sessie bestaan kan alleen voor de volledige reeks ingeschreven en betaald worden, tenzij anders aangegeven. Ook als je enkele sessies niet aanwezig kunt zijn, betaal je het volledige bedrag voor deze vorming.
- Je bent pas ingeschreven wanneer je een voorschot van €15 euro of de volledige prijs hebt overgemaakt. Bij betaling van een voorschot dient de rest van de deelnameprijs voor de aanvang van de vorming(sreeks) overgeschreven te zijn.
- Voor studiedagen en vorming met overnachting betaal je meteen de volledige deelnameprijs via overschrijving.
- Soms wordt een vorming afgelast bij gebrek aan inschrijvingen. Daarom is het noodzakelijk ten laatste 1 week voor de start van de vorming(reeks) ingeschreven te zijn. Uiteraard wordt je bijdrage bij annulatie door Motief onmiddellijk terugbetaald.

INSCHRIJVEN DOE JE ALS VOLGT

- Inschrijven kan telefonisch, per e-mail of online via onze website: www.motief.org
- Wanneer je inschrijft via de website kan je ook meteen online betalen.
- Na inschrijving via e-mail kan je de deelnameprijs overschrijven op het rekeningnummer van Motief vzw, Belgradestraat 80, 2800 Mechelen: **BE09 0012 69890957.** Vergeet niet bij de mededeling steeds de juiste code in te vullen (zie overzichtstabel, vooraan in deze brochure).

ANNULATIEVOORWAARDEN

- Wie zijn/haar/hun inschrijving voor een vorming annuleert, wordt automatisch €15 administratiekosten aangerekend (het voorschot), tot uiterlijk twee werkdagen voor aanvang van de vorming. Wie niet geannuleerd heeft, ten laatste twee werkdagen voor aanvang van de vorming, wordt de volledige deelnameprijs aangerekend.
- Bij een vorming met overnachting(en) kan je annuleren tot ten laatste 10 dagen voor aanvang. Enkel dan wordt je deelnemersbijdrage terugbetaald.

Vzw Motief
Belgradestraat 80
2800 Mechelen
Tel. 015/200.301

Met steun van
de Vlaamse Gemeenschap

Vlaanderen
verbeelding werkt

info@motief.org
motief.org
@motief
@motief_org